

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:

Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő, számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:

Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő, nyiltér soronként 40 fill. Állás keresők hirdetése 80 fill.

Megtorlást!

Az a zugó lelkesedés, amellyel a magyar képviselőház tagjai fogadták Bárdossy László miniszterelnök bejelentését a Magyarország és a Szovjet közötti hadiállapot beálltáról és arról, hogy a magyar haderő megtorolja a bolsevisták galád támadását, a nemzet szívéből fakadt. Magyarországnak a világnézetieken túl nem voltak ellentétei a Szovjettel és éppen ezért a minden kihívás nélkül végrehajtott barbár támadás következtében, — amelynek ártatlan polgári személyek estek áldozatul — a hadiállapot a két ország között magától és kizárólag a szovjet magatartásából állt be.

A legmélyesébb megindultsággal emlékezünk meg azokról, akik a legaljasabb módon végrehajtott támadás következtében életüket vesztették és a legmélyebb felháborodással gondolunk azokra, akik a tettet végrehajtották. Örömmel és lelkesedéssel üdvözljük a magyar királyi kormány elhatározását, hogy véreink halálát méltóképpen torolja meg.

A kormány elhatározása következtében, amelyet az egész magyar nemzet lelkesedése kísér és amely annak akaratából fakad. Magyarország a hadviselő felek közé lépett. Ezzel Magyarország ismételt és félreérthetetlenül tanujelét adta annak a szolidaritásnak, amelyet az új Európa felépítőivel vállalt. Fényes magyar hagyományok alapján fordítjuk ismét fegyvereinket a bolsevizmus uszító rémének leverésére, a Német birodalom és a fasiszta Olaszország oldalán. Bizonyosak vagyunk hogy a jog, az igazság és a civilizáció szolgálataiba állított fegyvereink közösen ki fogják vinni a végső győzelmet és meg fogják teremteni a jobb és igazságosabb világrendet.

Nemes hagyományok által kövezett uton jutottunk erre az elhatározó lépésre. Amikor a bolsevizmus réme fenyegette egész Európát és a csonka, kivégzett Magyarország a bolsevik rémuralom alatt szenvedte fennállásának talán legkálváriásabb és legmegszégyenítőbb időszakát, Szegeden néhány férfi szembeszállt a szörnyű katasztrófába hulló világgal. Történelmünk lapján aranybetűkkel állanak felróva neveik és köztük első helyen Kormányzónké, az akkori maroknyi nemzeti hadsereg fővezéréé. Hódolattal, hálával, hűséggel emlékszünk most meg róluk, akiknek eszméjéből, hősiességéből, munkájából született meg a mai Magyarország, amely bátran és éles karddal szállhat szembe a civilizált világ legnagyobb ellenségével. A magyar közvélemény a győzelmes ellenforradalom óta soha egyetlen pillanatra sem adta fel antibolsevista beállítottságát, annak ellenére, hogy

az akkori Európa a legkevésbé sem ismerte el Magyarország magatartását. Önfegyelmel és mérséklettel tett eleget Magyarország az európai követelményeknek akkor, amikor elismerte a Szovjetet és felvette vele a diplomáciai kapcsolatokat. Korrekt magatartásunkat, amely egyetlen pillanatra sem változott meg, a Szovjet a legalávalóbb és leggyávább módon végrehajtott légitámadással honorálta. Az egész magyar nemzet egyetemes akarata és áldása kíséri honvédeink fegyvereit, amelyek megtorolják a súlyos sérelmet.

A győzelemben vetett bizonyossággal és hittel tesszük meg lépésünket, sziklaszilárd bizalommal nagy szövetségeseink iránt. A német véderőnek a világtörténelemben pá-

ratlan teljesítményei újabb fényes fejezettel gyarapodnak. A véderő főparancsnokságának részletes jelentése az eddigi győzelmekről még küszöbön áll, de az eddigi jelentésekből is megállapítható, hogy a Szovjet arcvonala megingott a német pörölycsapások alatt és a bolsevik haderők máris a kétségbeesett védekezés stratégiai állapotaiba jutottak. A soha nem látott erejű és méretű német támadásnak már első eredményei döntöek és méreteken, valamint ütemben felfokozva emlékeztetnek a nyugati arcvonal feledhetetlen eseményeire. Ennek a legyőzhetetlen hadseregnek oldalán küzdve harcolunk európai közösségünk legádázabb ellensége ellen és testvéreink ártatlanul hullott véreinek megtorlásáért.

Hogyan háríthatjuk el az ejtőernyős támadást?

Az új világháború sok katonai meglepetést hozott. Új fegyvereket és hadigépeket alkalmaztak a szembenálló felek és ez a hadviselés új módszereihez vezetett. A szárazföldi és vízi haderő mellett — mint egyenrangú fél — a légi haderő is döntő szerephez jutott. Mészemenő alkalmazását láthatjuk a hadseregekkel karöltve vívott nagy csaták döntésének kirozszakolásánál, de módunkban van tapasztalni és illetve a híradások útján tudomásul venni nagyszerű, önálló hadműveleteiket is. Ezek közé az önálló vállalkozások közé sorolhatjuk az ejtőernyős támadást is. A Németország és a Szovjetunió között megindult gigantikus küzdelem folytán, országunk területét is érhetik vörös ejtőernyős támadások. Meg van tehát a Szovjetunió részéről annak a lehetősége, hogy különleges feladatokat megoldó ejtőernyős osztagok területünkön megjelenjenek. A csatákban való részvételen kívül ugyanis az ejtőernyősöknek lehetnek különleges feladataik is. A vörös haderő repülőgépei számára birtokba vehetnek repülőtereket, megrongálhatnak fontos közlekedési vonalakat, pályaudvarokat, hidakat, alagutakat, sőt egyes kisebb ejtőernyős osztagok, vagy egyes ejtőernyős személyek szabotázs-feladatokkal való megbízása sem tartozik a lehetőségek közé. Ilyen feladatok lehetnek: ipartelemek megrongálása, élelmiszer készletek megsemmisítése, felbujtók és kémek becsempészése.

Számolnunk kell tehát ellenük irányuló ejtőernyős támadással. Gondoskodnunk kell ezért az elhárítás megszervezéséről. Ezt a szervezést a honvédség a testületek bevonásával elvégzi ugyan, azonban szükséges, hogy minden magyar polgár bárhol és bárki legyen is, bekapcsolódjék a felállított figyelősszervezetek munkájába azzal, hogy országunk területén bárhol leszálló ejtőernyősökről az illetékes szervek azonnal tudomást szerezzenek.

Ezért, ha repülőgépet látunk, azt kísérjük szemmel mindaddig, míg el nem tűnik és figyeljük meg, hogy abból nem szállnak-e ejtőernyősök alá.

Ha a repülőgépből ejtőernyősök bocsátkoznak alá, vagy valahol repülőgépek ereszkednek földre, azt a leggyorsabb módon kell jelenteni a legközelebbi katonai parancsnokságnak, csendőrnöknek, rendőrnek, vagy más hatósági közegnek

(pénzügyőr, vasuti állomás, postahivatal, stb.)

A jelentés megtételére a legközelebbi magán-, állami, vasuti távbeszélőállomást is felhasználhatjuk. Ha ejtőernyősök leszállását akarjuk távbeszélőn jelenteni, akkor, amikor a kapcsolást kérjük, mondjuk be az „ejtőernyős beszélgetős” jelszót. E jelszó bementésére soronkívül és díjmentesen kapcsol a posta. Ha a bejelentésre távbeszélőt használunk, mindenkor mondjuk be nevünket és pontos címünket.

Ha távbeszélő nincs, akkor a leggyorsabb eszköz (ló, gépkocsi, stb.) igénybevételevel kell a jelentést a legközelebbi katonai parancsnoksághoz, csendőrséghez, rendőrséghez juttatni.

Az észlelt ellenséges ejtőernyősök leküzdése az arra kijelölt fegyveres alakulatok feladata.

Az elhárítás sikere attól függ, hogy a lakosság megőrzi-e nyugalmát és határozottságát. Az ismeretlen környezetben fellépő támadó mindig hátrányban van a védővel szemben, ha a védőnek helyén van a szíve. Mint minden küzdelemben, úgy itten is a lélek fölénye hozza meg a sikert.

Nem adható kölcsön a vásárlási könyv.

A fogyasztói vásárlási könyv rendszeresítése tárgyában kiadott rendelet végrehajtását ellenőrző közegek sok esetben tapasztalták, hogy egyes kereskedők egyedülálló férfi vásárlási könyvére női árut és magános nő részére kiállított könyvre férfi vagy gyermekruházati cikkeket szolgáltatnak ki. Az egyes közszükségleti cikkek forgalmának korlátozásáról szóló rendelet, a kereskedő köteleességévé teszi, hogy a fogyasztó részére csak a közvetlen fogyasztó szükségletének megfelelő és a rendkívüli gazdasági viszonyok által indokolt mennyiségben szolgáltatassa ki a szükségleti cikket. A kereskedő tehát csak akkor jár el a rendes kereskedői gondossággal, ha egyedülálló férfi könyvére női árut, vagy magános nő könyvére férfiak használatára szolgáló cikket nem szolgáltat ki.

Tudnivalók a gyújtólapokról, a gyújtócsövekről és a védekezésről.

1. Általában.

A gyújtólapokat, gyújtócsöveket és más hasonló kissúlyú gyújtogató anyagokat 1940. őszén alkalmazták először Észak-Németország területén, főleg mezőgazdasági jellegű vidékei ellen intézett támadások alkalmával.

2. Leírás.

Az eddig alkalmazott gyújtólapok négyzetes alakú és különböző nagyságú (5×5, 2,5×8, 10×10, 15×20 cm.) celluloid lapocskából állanak; elvéve alkalmaztak nem celluloidból készült, de szintén igen könnyen lángrobbanó gyújtólapokat is. A lapok különböző színűek lehetnek: fekete, zöld szürkés vagy fehér színben alkalmazták eddig azokat. Súlyuk 5—20 gr. között váltakozik. A lapok közepén át vannak lyukasztva: a lyuk rendszerint 1,5—2 cm. átmérőjű és egy többször ráncolt szövedéksávval van bevonva. A szövedéksávot mindkét végén az általános használt iratfűző kapocshoz hasonló fémkapocsok erősítik a celluloid lapokhoz. A szövedéksáv alatt kb. fillér nagyságú fehér foszfordarab van elhelyezve.

Az előbbiekhöz igen hasonlóak azok a gyújtólapok is, amelyek rendszerint két darab, egyenként 10×10 nagyságú celluloid lapból állanak, a két lap között pedig kb. 8 mm vastag kaucsukszerű anyagból álló töltés van elhelyezve. Ez utóbbi gyújtólapok mindkét oldalán egy-egy foszforral átitatott vattacsomó van fémkapocsokkal a laphoz erősítve. E lapok súlya 40—50 gr.

A gyújtólapokon kívül elvben teljesen hasonlóan működő, de elütőanyagú gyújtóanyagokat is használtak; ilyenek például az általában 10 cm hosszú és 1,3 cm vastag celluloid csövek, amelyek 0,5 cm átmérőjű belsejébe fehér foszfort helyeznek el.

3. Alkalmazás módja.

Az ismertett gyújtóanyagokat a repülőgépek általában vízzel telt tartályokban szállítják. Egy-egy 1000—1200 gyújtólapot (gyújtócsövet) foglal magában. A nagy hatósugarú bombázógépek egyidejűleg 30—40 ilyen tartályt szállíthatnak. A gyújtólapok (csövek) ledobása a víztartályok egyszerű kiöntése révén történik. A lapocskák azután röplapok módjára szállanak és szétszóródva nagy területet boríthatnak el. Előfordulhat, hogy egy hold nagyságú területre 150—200 darab gyújtólap (cső) hull alá.

A gyújtólapok és gyújtócsövek nedves állapotban érnek földet és öngyulladás következtében lobbannak lángra. Az öngyulladás feltétele a száraz és meleg, legalább 16—18 C fok hőmérsékletű időjárás. Nedves vagy hideg időben a foszfor egyesülése a levegő oxigénjével (oxidációjával) lassan és lángjelenség nélkül történik, ilyenkor tehát ezek a gyújtóanyagok veszélytelenek. Napsugár hatására a gyújtóanyag lángrobban. Ha a gyújtólapok leszórása éjjel történik, a lángrobbanás valószínűleg csak napkelte után 1—2 órával (a szövet kiszáradása után) következik be.

4. Hatás.

Ha a lapok és a csövek tüzet fognak, akkor körülbelül 25—50 centim. magas lánggal 15—20 másodpercig égnak. A gyulladást mesziről felismerhető fehér füst, majd azt követően vakítóan világos tűzfény teszi jól megkülönböztethetővé.

Száraz, könnyen gyuló tárgyak és anyagok: szalma, száraz fű és avar, száraz állapotban lévő fenyőtűk; szalmával, náddal, zsindegyel, különösen pedig kátránypapírral fedett tetőzetek a gyújtóanyagok lángjától könnyen tüzet fognak.

A kaucsuktöltéssel ellátott nagyobb súlyú gyújtólapok égése erőteljesebb és hosszabb ideig tart, így ezek aránylag nehezebben gyulladó anyagok lángrobbantására is alkalmasak.

5. A védekezés általános módja.

a) *Legelső teendő a lakosság felvilágosítása.* A lakosság ismerje a gyújtólapok alakját, anyagát, a gyújtólapok nyomán keletkezett tűzjelenségeket és ismerje a védekezés általános módját.

b) *Leghatásosabb védekezés a megelőzés,*

amely a gyújtólapok idejekorán történő összegyűjtéséből és megsemmisítéséből áll. Igen fontos szerepet töltenek be az állandó szolgálatot teljesítő tűzörök (figyelők), akik nappal minden áthatoló gép után a gyújtólapok esetleges leszórását figyelik. Amennyiben az éjszaka folyamán motorzugás hallható, másnap közvetlen a nap kelte után át kell kutatni a vidéket, hogy nem történt-e gyújtólapok, gyújtócsövek ledobása.

c) Olyan időpontban, amikor a szérűskertekben, gabonaföldeken, a learatott szárazgabona, szalma stb. könnyen tüzet foghat, különös gonddal kell az oltás előkészületeit, a figyelmet, valamint a gyújtólapok összeszedését megszervezni.

d) A gabona learatása után a kereszteteket

azonnal körül kell szántani úgy, amint az a vasutak mellett lévő szántóföldeknél szokásos.

e) A felszedett gyújtólapokat vízzel telt edényekbe kell tenni és az összegyűjtött lapokat felügyelet mellett el kell égetni.

f) A lakosság tanulja meg, hogy a gyújtólapokat és a gyújtócsöveket csak a celluloid részén szabad megfogni, mert a foszfor érintése az ujjakkal veszélyes lehet (erősen a bőrhez tapad és nehezen gyógyuló sebeket okoz). Tilos a gyújtólapokat, vagy gyújtócsöveket zsebre tenni, mert azok ott pár percen belül biztosan kigyulladnak és igen veszélyes égési sebeket okozhatnak, valamint tilos azokat eltenni (szekrénybe, dobozba stb. elhelyezni), mert az öngyulladás bekövetkezése után veszélyes tüzek okozói lehetnek.

g) A honi légvédelmi készütségek idején elrendelt általános megelőző tűzvédelmi intézkedések fokozott gonddal történő végrehajtása a gyújtólapok (csövek) veszélyességét nagy mértékben csökkentheti.

Mire kell vigyázni, hogy könnyen megszokjuk a jobbrahajtást?

Sokan azt képzik, hogy a jobbrahajtás bevezetése nem jelent mást, mint minden mozgás az ellenkező oldalon történeik majd az utcán, mint ahogy eddig történt. A gyakorlatban azonban ez mégsem ilyen egyszerű. Az új közlekedési irány bevezetését ugyanis meg kell szokni. Ez pedig nem megy azonnal. A megszokást nagyban elősegíti, ha tudjuk, mire kell általában ügyelni.

Az utakon megváltoznak a menetirányok. Kerékpárok, szekerek, kocsik, gépkocsik, autóbuszok az utat jobbra oldalán fognak haladni. Ha valamely járművel kiszállásra, beszállásra, vagy rakodásra meg kell állni, ezentúl az utca jobb oldalán kell várakozni, ha meg elindulunk vigyázatosságból éppen ellenkezőleg bal-felé kell kitekinteni, nem közeledik-e más valami jármű mögöttünk? Keresztezéseknél először balra nézünk, kanyarodánál természetesen a másik uton is jobbra oldalra kell áthatani, s mindig arra kell gondolni, hogy más járművek is jobbra közlekednek és jobbra oldalra kanyarodnak. Ha előzni akarunk egy lassabban haladó járművet, ezentúl balra kell azt kikerülni. A lassan haladó szekeres, vagy teherautó vezető tehát a szabályos figyelmeztetést — gépkocsinál dudálást — hallva, azt várhatja, hogy balról előzi meg a sebesebb jármű.

Mindaz egyszerű, ha a kocsis vagy motor vezető éber és figyelmes. Egyetlen főszabály van, amit be kell tartani, de ezt azután mindig pontosan: mindig az utat jobbra oldalán kell haladni, még akkor is, ha az egész belátható utrés szabad előttünk. Csakis így lehet megelőzni a zavarokat és baleseteket. Szekereken, kocsikon célszerű áttülni a bak balfelé, hogy ezzel is az új közlekedési rendre szorítsuk a figyelmünket. Számos autó kormány szerkezete baloldalon van s az ilyen gépkocsik vezetői máris előnyt élveznek. Mindig az a leghelyesebb ugyanis, ha a jármű vezetője menetirány szerint az utat közepéhez közelebb eső oldalról kormányozza a kocsiját.

Vasutaknál kevés változás lesz, mert a legtöbb vasut egyvágányú s ma is épp úgy haladnak rajta mindkét irányban, mint ezután. Áll ez a vidéki városok legtöbb villamos vasutjára is. Egyedül Szegednek és Debrecennek van kétvágányú villamosa. A kétvágányú villamosvonalakon természetesen ellenkező irányú lesz majd a forgalom, de a MÁV kettősvágányú pályáin nem lesz módosítás, hiszen a vasúti vágányok a közúti forgalmat nem zavarják. (pl. Eddig a hegyeshalmi vonalon jobbra, a miskolci vonalon balmenet van. Sorompónál és vasúti átjáróknál viszont a „vigyázz ha jön a vonat” tábla ezentúl jobbra oldalán lesz.)

Annál több újdonság fogadja majd a közlekedőket az országuton: valamennyi jelzőtábla ugyanis úgy áll az utak mentén, hogy a közlekedési irány szerint jól látható legyen. Most tehát a baloldalon. Julius 6-tól kezdve azonban jobbfelé haladnak a járművek és emiatt az összes közléstábla, utcatábla, előjelző, irányjelzés, vezetőtábla átkerül a jobb oldalra. Csak a km-kövek meg néhány elágazás mutató jelzés marad a régi helyén. A rengeteg táblát természetesen fokozatosan helyezik át mindenütt. Már az áttérés előtt sok helyen

találkozunk majd jobb oldalon álló feliratokkal. Ez már annak érdekében történik, hogy július 6-ra mindenütt új helyén várja a tábla az utak közönségét, nehogy félreértés származzon. (Természetesen ahol egyelőre még a balra hajtás marad érvényben, ott a táblák is a régi helyükön maradnak novemberig.)

A vidéki városok villamosvasutjainak új megállóhelyeit, ugyancsak néhány egyirányú közlekedésre berendezett utcának jövődó sorsát már mindenütt kijelölték. Nem minden egyirányú közlekedési utcában történik változás! A tervbevetett helyi változásokról mindenütt tájékoztatják a helyi lakosságot, úgy hogy a nagy közönségnek majd csak pontosan ügyelnie kell az új jelzésekre: az új szabályok betartása esetén még a nagyforgalmú városokban sem lesz fennakadás.

A gépkocsitulajdonosokat és vezetőket különösen érdeklő fontos tudnivaló: azt a térképet, amely a július 6-tól november haváig még balra hajtási elv szerint közlekedő budapest-vidéki körzetet tünteti fel, a KMAC, a Touring Club és a KÖGE utján fogják ingyen megkapni! Ez az intézkedés megkönnyíti a jobb- és balirányú közlekedés metszéspontjánál való eligazodást.

Munkába állítják a szerb hadifoglyokat.

Mint ismeretes, Hitler vezér és kancellár nemcsak a görög, hanem a magyar, horvát, albán származású hadifoglyok szabadonbocsátását is elrendelte, úgy, hogy a balkánról jelenleg csak szerb hadifoglyok vannak német fogságban. Ezeknek a száma meghaladja a kétszáz ezer embert. A szerb hadifoglyokat, úgy mint a belga, lengyel és francia foglyokat, gazdasági munkálatoknál alkalmazzák, mivel ezeknek nagyrésze földműves származású és így a gazdasági munkához kitűnően értenek.

A birodalmi munkaalap most megjelent száma kimutatást közöl a Németország területén foglalkoztatott hadifoglyokról. A jelentésből kitűnik, hogy jelenleg Németországban 1,3 millió hadifogoly van a német gazdaságban és iparban alkalmazva. Ehhez az aránylag alacsony számhoz illetékes helyen az megjegyzést fűzik, hogy a lengyel, norvég, holland hadifoglyokat a hadjárat befejezése után azonnal szabadon bocsátották, úgy-

Cserépkályhák,

kandalók, nagy választékban
Zilahy Károly raktárában Zilahon.

Vidéki javításokat és
átrakásokat is vállalok.

Szilágyosomlyón előjegyzéseket el-
fogad a Lázár könyvkereskedés.

Megalakult a Vöröskereszt Egyesület Szilágysomlyón.

Junius 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Városháza dísztermében tartották a „Szilágysomlyói Magyar Vöröskereszt Egyesület” alakuló közgyűlését.

A Vöröskereszt Egyesületet nem kell külön ismertetni. Amint dr. Udvari József polgármester üdvözlő beszédében mondta „célja elsősorban a háborus világ alkalmával megsebesült, meggyenült katonák ápolásáról gondoskodni. Hadiözvegyeket, hadiárvékat és mindazokat megsegíteni, akik a hazáért szenvedtek. A Vörös Kereszt Egyesületnek azonban békebeli feladata is van; a népbetegségeknek a leküzdése... A helyzet oda érlelődött, hogy a mi határainkon is ellenség áll... Ezért arra kérem Önöket, hogy méltóztassanak megérteni ezen egyesület célját azokkal is, akik nincsenek itt, hisz a mi véreink katonáink is ott harcolnak, azokra kell gondolnunk akik életüket és vérüket áldozták fel hazánkért. Tudja meg mindenki, hogy olyan egyesületben dolgozik, amely mindnyájunk erejét: a magyar honvédséget tudja támogatni”.

Farkas József, ismertető előadása után, egyhangulag megválasztották a tisztikart. Elnök Dr. Udvari József polgármester, társelnök dr. Krasznay Lászlóné, alelnök dr. Mártonffy István igazgató-főorvos, nő alelnök-társ dr. Ajtay Ferencné, titkár Farkas József, gondnok Szentpétery Gyula, jegyző Mike Endre, pénztárnok Józsa Sándor, ellenőr Szika István, orvos dr. Kiss Emil. Választmányi tagok: dr. Krasznay László, Lipcsey Gyula, Kovács Zsigmond, dr. Nádudvary Jenőné, Handlery Kálmán, dr. Ajtay Ferenc, dr. Balta Zoltán, Brandt József, Kovács Zsigmondné, dr. Mártonffy Istvánné, Balogh Róza, Balogh Anna, dr. Udvari Józsefné, Kattra Endre, Nagy Nella, Szöcs Didák, dr. Kiss Emil, dr. Nádudvary György, Abkarovics János, Papp Lajos. Póttagok: dr. Szentpétery Elemérné, Török Lászlóné, Barna Andrásné, dr. Kőfalvy Anna, dr. Kiss Emilné. Háromtagú számvizsgáló bizottság: Handlery Kálmán, Cserne Mária, Tötös János. A megyei választmányba küldendő tagok: dr. Udvari József, dr. Krasznay László, dr. Kiss Emil, Farkas József.

A munkaterv megbeszélése után dr. Udvari József polgármester, a szilágysomlyói Vöröskereszt elnöke megegyezően megköszönte a tagok megjelenését és indítványozta, hogy küldjenek üdvözlő táviratokat a központnak, valamint báró Jósika Jánosné főispánné és dr. Gazda Endréné alispánné méltóságos asszonyoknak megnyugtatóan őket, hogy Szilágysomlyó egysége nem marad háful semmi-ben sem, különösen ebben a sorsdöntő nehéz időben.

Legujabb

külföldi DIVATLAPOK

„Lázár“-nál.

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

Meghalt egy kis diák.

Öltetek gyászt egy percre Csillagok,
testvérke hunyt ki, kisfiu szempár.
Dalos madárcák elcsituljatok.
Harmatozzék ma könnyet a virág,
Meghalt egy kis diák.

Ki figyeli majd csillogó szemmel
a jegyet osztó tanári plajbászt?
Most már mindig csak egyesre felel,
s iskolába az angyalok hívják.
Meghalt egy kis diák.

Busznak árva játékszerei:
cserkészkes, golyó, gomb, foci, kockák,
Ki fog eztán titeket szeretni
színes ceruza, képeskönyv, irkák?
Meghalt egy kis diák.

Szabad a vásár, tarka pillangók.
a lepkevadász szebb mezőkön jár,
s míg könnyek közt felétek pillantok,
az erdő fái lelkeembe sirják,
Meghalt egy kis diák.

Tizenegy tavasz játékos lénye
a ravatalon. Szörnyűség, Atyám.
Jóságod ajkam hogyan dicsérje?
Nemcsak a kőbe, szívembe írják,
Meghalt egy diák.

S a diák-öltök hosszú sora fut,
száz gyermekare mosolyog fel reám.
Pestallozzi fon főmre koszorut,
de emléked megölni nem bírják.
Élsz mindig kis diák.

Csomor József
tanár.

— A Lövészegyesület Szilágysomlyón is megalakult. E hó 6-án délelőtt 11 órakor a református iskola kulturtermében tartják meg a Lövészegyesület alakuló közgyűlését.

— Kugliverseny. Junius 22-én Szilágysomlyón kugliversenyt rendezett az I. K. E. a krasznai játékosokkal. A reváns-mérkőzés 29-én Krasznán volt, mindkét verseny szép sikerrel zajlott le. Külön dicséretet érdemel ifj. Thorday Lajos az I. K. E. csapatkapitány és a Krasznai csapatkapitány Cseke I. A versenyt úgy Szilágysomlyón, mint Krasznán banket zárta be. Az I. K. E. ezúton mond köszönetet a krasznaiak kedves, igazi magyar vendégszeretetéért, akik gazdag szívvel várták őket. A közeljövőben, ha minden lecsendesedik, — ez a nemes sportág sok saép órát fog jelentei mindkét csapatnak.

— A nemzetiségi vidékeken élő magyar gyermekek népi iskolai oktatására nézve tervezetet készített a kultuszminiszter. Ahol 15, vagy ennél több magyar gyermek él a nemzetiségi körzetben, ott számukra külön osztályi létesítenek, míg a kisebb csoportokban elszórvan élő gyermekek alkalmasint a magyar körzetekben felállítandó népi iskola internátusokban kapnak majd elhelyezést és oktatást. A jövő tanévtől kezdve több dunántúli, erdélyi és felvidéki városokban és községben is ilyen módon indul meg az oktatás. A nemzetiségi gyermekek oktatásának szuverán megoldásával szemben a magyar gyermekek oktatása a fenti módon fog megtörténni. A probléma ebben az, hogy a magyar gyermek a jövőben a szórványterületeken kikapcsolódik saját környezetéből s amennyiben szülei tehetősebbek, akkor saját költségén folytathatja tanulmányait. A tehetségesebb magyar gyerekek esetleg támogatást is kapnak. A nemzetiségi gyermek a fenti rendszerben akkor is oktatást nyer, ha gyengébb minőségű és a helyszínről nem is kell elmozdulnia.

— Az anyakönyvi hivatal hirei. A szilágysomlyói anyakönyvi hivatalban junius hó folyamán a következő változásokat jegyezték be: Született husz gyermek, tíz fiú és tíz leány. Házasságot hat pár kötött. Meghalt hat egyén, négy férfi és két nő.

— Az iparjogositványok becseréléséről még nincs szó. A kereskedelemügyi és iparügyi miniszter kimondotta, hogy román ipari jogositványoknak magyar ipari jogositványokra való becseréléséről még nincs szó. A mesterkönyvek becserélésére vonatkozólag sincsen még utasítás s így a jogosan szerzett román mesterkönyvek hiteles magyar fordításai továbbra is érvényesek.

— A MIHOVA BAJNOKSÁG GYŐZTESEI-NEK NÉVSORÁT közli a Színházi Magazin legujabb száma. Hunyady Sándor szovátai fürdőlevele, nagy képes balatoni riport, Kovács Aladár cikke a plágiumról, báró Kemény János a régi kolozsvári színházról, Somlyai Arthur a gondatlan színész szerepéről, Baróti Géza planétája Daykáról, Péter-Pál a székely Bácskában, Fondrik Ferenc novellája és még sok érdekesség, stranddivat, vicclap, egy felvonásos kabarétréfák egészítik ki a népszerű hetilapot. Melléklet a Kis Magazin.

SZERESD A HAZÁDAT!

Szeresd a hazádat mindenek felett!
Ha rád szüksége van
Örömd, bűd feledd,
Dobj félre minden léhaságot,
Hagyd ott a lányt, kire szived vágyott,
Hagyd el mátkádat, hagyd el hitvesed,
Mindenkit hagyj el kit szeretsz, ki szeret.
Fel a lobogóra! Minden mást feledd
Szeresd a hazádat mindenek felett!

Szeresd a hazádat mindenek felett!
Ne hágya át semmi haza szereteted.
Esküdjél neki örök hűséget,
Tartsd meg esküdet, boldog lesz életed.
Hazád legyen a hitestársad,
Szeresd őt: a szülő anyádat, apádat.
Dolgozz hazáért áldjad Istened,
Szeresd a hazádat mindenek felett!

Szeresd a hazádat mindenek felett!
E föld kerekégén ő a legszebb ország.
Gyönyörű díszei folyók s rónaságok,
Hegyek, melyek körül koszorúzzák.
Szeresd hazádat, mint őseid tették
Ha kell érte hullasd véredet.
Dobj félre minden léhaságot
Szeresd a hazádat mindenek felett!
Orbán Károly cs.

Vonat indulások Szilágysomlyó állomáson:

Szilágysomlyó — Nagykároly — Debrecen — Budapest
indul reggel 2 óra 50.

Szilágysomlyó — Székelyhid — Nagyvárad — Kolozsvár
indul reggel 4 óra 20.

Szilágysomlyó — Sarmaság — Zsibó indul reggel 5 óra
10 perckor.

Szilágysomlyó — Sarmaság — Zilah — Kolozsvár indul
reggel 9 órakor.

Szilágysomlyó — Sarmaság — Nagykároly — Debrecen
Budapest indul d. u. 13 óra 25.

Szilágysomlyó — Székelyhid — Nagyvárad — Budapest
gyors d. u. 15 óra 10.

Szilágysomlyó — Sarmaság — Zilah este 21 óra 40.

Vonat érkezések Szilágysomlyó állomáson:

Nagykároly — Sarmaság felől reggel 4 órakor.

Sarmaság felől reggel 7 óra 20.

Székelyhid felől reggel 7 óra 42.

Budapest — Nagykároly — Sarmaság felől d. e. 11
óra 10 perckor.

Zilah — Sarmaság felől d. u. 14 óra 55.

Budapest — Nagyvárad — Székelyhid felől este 21
óra 26 perckor.

Budapest — Debrecen — Nagykároly — Sarmaság felől
este 23 órakor.

Más vonatok nem közlekednek.

Panaszkönyv.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

Már hónapok óta készülök arra, hogy b. lapjuk utján felhívjam az illetékes hatóságok figyelmét a Bem-téri piacra. A Bem-téren tulajdonképpen csak a pénteki heti és nagyvásárokon van piac, de akkor aztán érdemes megnézni az ott lezajló vásári képet.

Nagy a Bem-tér, ügyes beosztással szépen meg is férnének egymás mellett az árusok és mégis az a helyzet, hogy (a zászlóoszlop körül) s a görög katolikus templom előtti része kong az ürességtől addig a Szentháromság és postaház közötti rész zsumfolva van a legfurcsább keverékben áruval, árusokkal. A posta kerítésénél előbb az ószeresek húzódnak meg egyes-kezes sorban, aztán a hurkasütőgetők s előttük, mellettük van a majorság piac. A Szentháromság szobor körül olajat árulnak, a szobortól lefelé megint az ószeresek kínálják „kincseiket“.

Ennyi éppen elég is lenne ezen a keskeny részen. De mit tesz a megszokás. Évtizedek óta a háziszötteket áruló falusiak is a Szentháromság és a posta között kínálják árujukat s miután megszokott helyükről a tyukpiac kiszorította őket, pár év óta a szekérukon tömörülnek össze. Ennek több kellemetlen következménye van. Egyik az, hogy aki az ócskásokhoz, vagy a hurkasütőgetőkhöz akar jutni, az alig tud az utjához eljutni. Ez volna a kisebbik baj. Nagyobb baj azonban az, hogy a szekérforgalom is itt bonyolódik le, s többször voltunk szemtanúi annak, hogy ez milyen keserves huzavona után sikerült. Ha feltűnik egy szekér a hangosan kiabáló, maga elől az embereket elterelgetni akaró kocsissal, olyan ribillió támad az uttesten, hogy csoda. Huzódik, menekül ki merre tud. Halomra préselődik áru, árus és vásárló, ami cseppet sem kellemes dolog életveszélyes a piacnak e szakasza. A legnagyobb óvatosság mellett is előfordulhat, hogy szekér alá kerül valaki.

Tisztelettel kérjük a t. Szerkesztőség utján a t. Hatóságot, szíveskedjék a nagy közönség érdekében s ü r g ö s e n rendezni a Bem-téri piac anomáliáit, s visszaadni eredeti rendeltetésének a posta melletti utat, hogy a járművek akadálytalanul, emberek életét, testiépességét nem veszélyeztetve közlekedhessenek rajta. A házi szötteket, vásznakat áruló falusiakat az uttestről telepítsék át a Bem-téri piac azon részeire, amelyek még a nagyvásárokon is üresen állnak. Nemcsak veszélytelenebb, de szebb is lesz így a piac.

Tisztelettel:
Egy régi előfizető.

Cséplőgarnitúra motoros

1000 m/m-res Hoffher Schranz C. Schutlevort üzemképes állapotban
ELADÓ.

Ugyanott szőlősjátó, morzsoló, permetező és boroshordók eladó.
Cím: Szilágysomlyó, Rákóczi ut 95.

Eladó

egy szoba honyhás ház.

Érdeklődni lehet **Sólyom Balázs**-nál,
Kőbánya-utca 21. szám alatt.

Fűszerüzletbe tanuló felvétetik!

Demjén János fűszerüzlete,
a Gyurkó vendéglő mellett.

Magyar ember esze.

Mióta többet foglalkozunk a faluval, meg a magyar ember lelki világával, rájöttünk, hogy milyen érték a mi parasztunk. Arról aztán beszélhetünk, hogy emellett a szép és megérdemelt elismerés mellett mennyire érvényesülnek a nép gyermekei...

Nemcsak az észjárása egészséges, de ötletes is a magyar paraszt s nem egy jómondás szikrázott ki elméjéből, amiket aztán az írás szépen kifinomított.

A múlt század hetvenes éveiben építették meg a sátorlajuhely—munkácsi vasútvonalat, Magyar Északkeleti Vasút néven. Lónyay Menyhért későbbi miniszterelnök volt abban az időben az ország közlekedésügyi minisztere. Természetesen az építő magánársaság kedvében járt a miniszternek, akinek éppen Szabolcs, Ung és Bereg vármegyék összeszögelésében voltak szép és nagy birtokai.

Ahogy Kossuth Lajost a magyar mindenfelé Kossuth apáknak tisztelte, északi Tiszántúlon Lónyay minisztert „Menyus bácsi“-nak, vagy egyszerűen „Menyus“-nak titulálták. Igen derék férfiú volt s ha számba vesszük az emberi gyengeséget, meg a régi közmondást, hogy „minden szentnek is maga felé hajlik a keze“, nem róhatta fel neki a közvélemény, hogy magára és birtokaira is gondolt a vasutépítéssel kapcsolatban. Mert hát az új vasutnak be kellett volna kapcsolnia Ungvárt is, mint megyeszékhelyt. Ennek nem volt semmiféle természeti akadálya s annak sem, hogy Ungvártól Munkácsra vezetőddött volna egyenesen a vasutvonal. Csakhogy e mellett a terv mellett a jó vasuti forgalomtól elestek volna a miniszter birtokai. Így aztán Ungvár, a megyeszékhely, esett ki a fővonalból, de hogy a közérdek is győzedelmeskedjék, kapott egy szárnyvonalat s Ungvár helyett pedig Csap lett a vasuti csomópont.

A vonatok első futása idején az ungi alispán a csapi állomáson összetalálkozott a szürtei községi bíróval, aki okosságával neves embere volt a vármegyének.

Éppen az egyik vasuti kocsi mellett tündött, amikor az alispán megszólította.

„M. É. K. V.“ — olvasta hangosan a kocsi oldaláról a szürtei bíró.

— Na min forgatja az elméjét, bíró uram? — érdeklődött az alispán.

— Találgatom, hogy mit jelent ez a négy betűírás.

— Annyit tesz, hogy Magyarok Észak Keleti Vasút.

— Más értelmét látom én ennek, az én kálomista magyar elmémmel, tekintetes alispán uram — felelt vissza a bíró. — Mert hát instállom, ez igazsággal annyit tesz, hogy „Menyus Erdékében Készült Vasút.“

Amikor a dolgot Lónyay Menyhértnek elmondották, maga is azt mondta rá, hogy „alighanem igaza van a szürtei bírónak“.

A régi szebb világban, itt-ott ötven esztendeje, Kolozs megyében, Bánffyhungad környékén „királygyakorlat“ volt. Fényes külsőségekkel fogadta Erdély Ferenc Józsefet s a nagy eseményre való tekintettel a bánffyhungadi főszolgabírónak díszmagyart kellett csináltatnia.

Volt egy szerényebb családi birtoka s bizony ennek egész aratási kincse ráment a díszmagyarrá, a hozzávaló kardra, meg a fővegre. Kétszer is feljött miatta a fővárosba, mert szépet akart, ha már díszmagyart csináltatott.

A vármegye főispánja dirigálta az uralkodó fogadását s így közölte a főszolgabíróval is, hogy a király megszólításával fogja kitüntetni s a termés eredménye felől fog tőle érdeklődni.

A főszolgabíró a megérkezett ékes díszmagyart megmutatta szérűsgazdájának, az öreg Zsiga Jánosnak, aki maga is tudta a nagy titkot, hogy bizony annak árára ráment az egész búzatermés. Elmondta neki azt is, hogy mit kérdez majd tőle a magyarok királya.

— Hát én megfelelőnek őfelsége kérdésére — mondta rá öreg Zsiga János.

— Aztán mit mondaná János bácsi a helyemben?

— Hát instállom, ha őfelsége azt kérdezné, hogy miképpen vágott be az idej termés, csak én azt mondanám, hogy „mind rajtam van, felséges uram...“

A főszolgabíró öreg Zsiga János tanácsát

megfogadta s úgy is felelt a királyi kérdésre, az előkelőségek nagy rökönysödésére.

Ferenc Józsefnek aztán megmagyarázták a felelet értelmét s magánpénztárából szép összeget küldetett a bánffyhungadi főszolgabírónak.

De a hunyadi főszolgabíró az egész summat odaajándékozta az ekléziáknak, meg a szegényeknek. Azt mondta, hogy még nem szorultam rá a királyra!

Keéky István.

Meghívó.

A „Gloria“ Hitelszövetkezet Szilágysomlyó — Szilágymegye 1941. évi július hó 20-án d. e. 11 órakor, határozatképtelenség esetén 1941. évi július hó 27-én d. e. 11 órakor a szilágysomlyói „Gloria“ Hitelszövetkezet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az a'apszabályok vonatkozó szakasza értelmében meghívotnak.

NAPIREND:

1. Múlt évi üzletnyereményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. (Határozat a veszteség fedezésére.)
5. Az 1941. évi költségvetés letárgyalása.

6. Eddig érvényben volt alapszabály hatályon kívül helyezése, igazgatóság és felügyelőbizottság lemondása: a 2150/1941. M. E. számú rendelet 22. §-a alapján „Szövetség“ Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. sz. Kolozsvár által összeállított új alapszabályok elfogadása.

7. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megválasztása.

8. Meghatalmazás az igazgatóság részére, hogy az alapszabályba „Szövetség“ által eszközözendő esetleges módosítást közgyűlés nevében elfogadhassa.

9. Indítványok.

A felügyelőbizottság által megvizsgált 1940. évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Szilágysomlyón, 1941. július 2-án.

Az igazgatóság.

Könyv-
ujdonságok,
Külföldi
folyóiratok,
Divatlapok
„Lázár“-nál.